

IRSIY KASALLIKLARNING OLDINI OLIISH.**Nuriddinov Fazliddin Sabridin o'g'li .TDSI talabasi.****Ilmiy raxbar Siddiqov N.N.****Annotatsiya: Irsiy kasalliklarning rivojlanishini o'rganish va uni tahlil qilish.****Kalit so'zlar :Genetik kasalliklar, Genetik pasport, zamonaviy tibbiyot,****Xromoma kasalliklari.**

Zamonaviy tibbiyot endilikda eng yuqori darajasiga yetdi. Ba'zi yutuqlar irsiy kasalliklarga qarshi kurashda qayd. Biroq, qat'i nazar, bu xastaliklarni davolashda qanchalik muhim, ustuvor oldini olish hisoblanadi. Bu jarayon ikki yo'l bilan amalga oshiriladi: yangi kasalliklar paydo bo'lishi va irsiy muammolar bor oilalarda bolalarning tug'ilgan oldini oldini olish. Ko'p odamlar tug'ma nuqsonli ularni tenglashtirmoq. Biroq, ular o'rtasida asosiy farq bor. bir necha omillar sabab tug'ma kasalliklari. va hokazo dori, radiatsiya, ta'sir kabi tashqi holatlarni, aktivatorler sifatida ikki holda ham .. xizmat qilishi mumkin kasallikning genetik muammolar Bundan tashqari, irsiy kasalliklarning oldini olish, kelajak jiddiy oqibatlariga oldini olish uchun majburiy bo'lishi kerak. Bu sizni biz oldini olish bilan shug'ullanish oldin, u muayyan bir oilada muammolar bor yoki yo'qligini aniqlash uchun zarur ekanini qayd etish lozim. Shu munosabat bilan, katta ahamiyati genetik omillar qaratadi. Misol uchun, bir ijtimoiy birlik necha a'zolari irsiy kasalliklar mavjudligini tashkil etildi. So'ngra boshqa oila a'zolari maxsus ko'rikdan o'tishi uchun muvaffaqiyatsiz. Bu kasallik oldinga odamlarni aniqlash uchun yordam beradi. genetik kasalliklarni o'z vaqtida oldini olish va davolash kelajakda sizga bir qancha muammolar tejash imkonini beradi. Ayni paytda, olimlar surunkali kasalliklarga chalinish xavfi genlarida o'rganish bo'yicha ish olib bormoqda. hammasi yaxshi borsa, u bemor ma'lum bir guruhini hosil qiladi, va profilaktika chora-tadbirlarini amalga oshirish uchun boshlash mumkin bo'ladi.

GENETIK PASPORTI

Yuqorida aytilganidek, zamonaviy tibbiyot har bir o'tgan kun rivojlanib bormoqda. Bu, shuningdek, irsiy kasalliklarning oldini olish uchun amal qiladi. Mutaxassislar endi jiddiy genetik pasportini joriy etish maqsadida haqida o'ylab qilingan. Bu, ayniqsa, shaxsga ham marker genlar va lokuslarin guruhi holatini aks ettiruvchi ma'lumotlarni ifodalaydi. Bu loyiha allaqachon oldindan tasdiqlangan, va bunday AQSh va Finlyandiya kabi davlatlar, g'oyalar ishlab chiqish uchun investitsiya ajratish ta'kidlash lozim. Genetik pasportini joriy tashxis va irsiy kasalliklarning oldini olish rivojlantirish jiddiy qadam hisoblanadi. Axir, u osonlik bilan kasallik istagi aniqlash va u bilan shug'ullanish uchun boshlash uchun foydalanish mumkin.

KASALLIK ANIQLANGANDA QIZIQISH

Birinchidan, uning har bir oila salomatligini kuzatib borish va ularning irsiy kasalliklar haqida bilish kerak, deb aytaylik. to'g'ri yozmoq va nasl tahlil bo'lsa, u muayyan kasallik

bilan bir oila istagi aniqlash mumkin. So'ngra, usullari ekspertlar turli yordamida hujayra kasalligi jamiyat individual a'zolari istagi borligini oshkor. Bizning vaqt ichida, biz allergiya, miokard infarkti, diabet, astma, saraton, ginekologik kasalliklar moyillik genlar ochish va hokazo .. Ba'zan vrach bemorning immun tizimini baholash va o'zgartirilgan genlar borligini tushunadi. Bu shuni ta'kidlash joizki, irsiy va tug'ma kasalliklari va ularning oldini olish - juda murakkab masala. Shuning uchun, siz birinchi muammo haqida bir fikr bor, eng keng qamrovli tadqiq qilish uchun kerak bo'ladi. Tibbiy ko'riklar faqat shaxsning roziligi bilan amalga oshirilishi lozim, va mutaxassis ma'lumotlarning maxfiyligini muhofaza qilish shart. Ekspert natijasida bo'lsa, shuningdek, shartnoma bilan, shifokor ularni yuborishi mumkin. Va keyin shifokor irsiy kasalliklarning oldini olish bo'yicha ishlar boshlanadi.

Irsiy kasalliklar :

boshqa har qanday kasallik kabi, u o'z tasnifini bor.

Genetika kasalliklar. Bu kasallik genetik darajada DNK zarar natijasidir. Xromosoma kasalliklari. Bu patologiya Xromosomalarning noto'g'ri raqam munosabati bilan paydo bo'ladi. Ushbu turdagi eng keng tarqalgan irsiy kasallik pastga sindromi hisoblanadi. Xromosoma kasalliklari - xromosomalar soni yoki tuzilishining o'zgarishi bilan kechadigan irsiy kasalliklar. Xromosomalardagi u yoki bu o'zgarishlar mutatsiyalarning bir turi hisoblanadi. Agarda xromosoma mutatsiyalari jinsiy hujayralar yoki urug'langan tuxum xujayralari bo'linishining birinchi bosqichlarida yuzaga kelsa, ular rivojlanayotgan organizmning ko'pgina hujayralarga o'tadi, natijada qator rivojlanish nuqsonlari kuzatiladi. Xromomasida me'yordan tashqari o'zgarishlar bor embrionlar tug'ilgunga qadar nobud bo'ladi, o'lik tug'ilgan chaqaloqlarning 6%i xromosomalarida buzilishlar borligi aniqlangan. Xromosoma kasalliklariga, asosan, xromosomalarning ikki xil o'zgarishi sabab bo'ladi; ulardan birinchisida xromosomalar sonining o'zgarishi kuzatiladi. Masalan, uch to'plam xromosomalari tug'ilgan bolalar uzoq yashamaydi. Xromosoma kasalliklarining ko'pchiligida bir juft xromosomalarning birida qo'shimcha xromosomalar paydo bo'ladi (trisomiya). Ko'pincha trisomiya 21 xromosomada vujudga keladi, bunda Daun kasalligi rivojlanadi. Boshqa hollarda, jinsiy xromosomalar soni o'zgaradi, mas, xromosomalar to'plamida Xxromosomalar soni beshtagacha, Yxromosomalar — uchtagacha ko'payadi. Xromosoma kasalliklarida jinsiy a'zolar holati va jinsiy yetilishi buziladi, bepushtlik rivojlanadi. Ayrim Xromosoma kasalliklari jins bilan bog'liq bo'ladi. Masalan, ayollarda ko'proq ShereshevskiyTerner va Xtrisomiya sindromi, erkaklarda esa Klaynfelter sindromi kuzatiladi, bunda Xxromosoma ortikcha uchraydi.

Ko'pincha Xromosoma kasalliklari bor bolalar sog'lom otaonalardan tug'iladi. Xavfli guruhga, asosan, katta yoshdagi ayollar kiradi (35—40 yoshdan so'ng), ularda Daun va Xromosoma kasalliklarilar bilan tug'ilish bir necha bor oshib ketadi. Hozirgi Toshkent shahrida Respublika skrining markazi va viloyat markazlarida uning filiallari mavjud, u

yerda mutaxassislar homilador ayollar va yangi tugʻilgan chaqaloqlarda irsiy kasalliklarni erta aniqlashga qaratilgan kuzatuv ishlari olib boradilar.

Xromosoma kasalliklariga gumon qilinganda darhol uni oldini olish choratadbirlari amalga oshiriladi. Xuddi shu maqsadsa oilaviy poliklinika va tibbiygenetik maslahatxonalar faoliyat koʻrsatadi

Foydalanilgan adabiyotlar:

Fogel F., Matulskiy A., Genetika cheloveka, v 3-x tomax, per. s angl., M., 1990.

Patologiya detey starshego vozrasta" - pod reaksiey A.A.Baranova, M, - 1998.

Pariyskaya T.V.. Spravochnik pediatria. EKSMO. Moskva 2004 g.

Rukovodstvo po detskoy artrologii. Pod red.akad. AMN SSSR M.Ya Studenikina i porf. A.A.Yakovlevoy.-L. 1987.-S. 162-170.

Spravochnik vracha obshey praktiki. Pod redaksicy akad. RAMN. -R.Paleeva. EKSMO 2002 g

Spravochnik pediatria. Sankt-Peterburg, Moskva, 2004 god. 18.

Ismailovich S. A. Socio-Psychological Problems of Educating an Independent-Minded, Creative Person in the Educational Process //CENTRAL ASIAN JOURNAL OF LITERATURE, PHILOSOPHY AND CULTURE. - 2021. - T. 2. - №. 12. - C. 4-7.

ТАЪЛИМ ТИЗИМИДА РАҚАМЛАШТИРИШ: Сиддиқов Нурали Нишоналиевич, ТДСИ Ижтимоий фанлар биоэтика курси билан кафедраси катта ўқитувчиси

НН Сиддиқов - Научно-практическая конференция, 2022

СОЦИАЛЬНАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ МОЛОДЫХ СОБСТВЕННИКОВ В СФЕРЕ СРЕДНЕГО И МАЛОГО БИЗНЕСА

НН Сиддиқов - Социосфера, 2020

ILMIY NASHRLAR MARKAZI